

Matth. 26: 40 - 50

En Jezus kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gijlieden dan niet één uur met Mij waken?

Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak.

Wederom ten tweeden male henengaande, bad Hij, zeggende: Mijn Vader, indien deze drinkbeker van Mij niet voorbij kan gaan, tenzij dat Ik hem drinke, Uw wil geschiede.

En komende bij hen, vond Hij hen wederom slapende; want hunne oogen waren bezwaard. En hen latende ging Hij wederom henen en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden.

Toen kwam Hij tot Zijne discipelen en zeide tot hen: Slaapt nu voort en rust; zie, de ure is nabij gekomen en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren. Staat op, laat ons gaan: zie, hij is nabij, die Mij verraadt.

En als Hij nog sprak, zie, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem een groote schare met zwaarden en stokken, gezonden van de overpriesters en ouderlingen des volks. En die Hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, die is het: grijpt Hem.

En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! En hij kuste Hem¹⁾.

Wij hebben dezen morgen gezien, hoe de Zoon van God, Die een zoo moeilijken strijd had te voeren, wyl Hij verschijnen moest voor den rechterstoel van God Zijn Vader, om als onze Borg het oordeel der verdoemenis te ontvangen, door gebed is gesterkt geworden. Want de menschelijke zwakheid moest bij Hem aan den dag treden; en dat heeft niets ontnomen aan Zijn goddelijke Majesteit, wanneer

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 845—860.

Hij Zich ter oorzaak van onze zaligheid zoo vernietigd heeft. Nu hebben wij op te merken, dat Hij niet slechts voor één keer heeft gebeden. Daarin zien wij, dat Hij ons door Zijn voorbeeld heeft aangespoord, niet te bezwijken, als wij niet zoo spoedig als wij zouden willen, verhoord worden. Daarom toonen zij, die den moed verliezen wanneer God niet op hun eersten wensch antwoordt, dat zij niet weten wat bidden is, want de ware gedragsregel, wanneer wij onze toevlucht nemen tot God, sluit volharding in. En opdat het zoo moge zijn, is de voornaamste oefening van het geloof het gebed: geloof kan immers niet zonder verwachting zijn. Er is dus geen sprake van, dat God ons ter wille is, zoodra wij den mond maar opengedaan en ons verzoek geformuleerd hebben; maar het is dikwijls noodig, dat Hij uitstelt en dat Hij ons laat smachten, opdat wij weten wat het is, in oprechtheid Hem aan te roepen en zonder geveinsdheid; en dat wij openbaren, dat ons geloof zóó op Gods Woord gegrond is, dat het ons in toom houdt, opdat wij lijdzaam zijn om te verdragen, totdat de geschikte tijd om ons te helpen gekomen is. Letten wij er dus goed op, dat onze Heere Jezus Christus niet slechts voor één keer God Zijn Vader gebeden heeft, maar dat Hij er voor de tweede maal toe overgegaan is.

Verder hebben we in de herinnering terug te roepen, wat we reeds hebben aangestipt, nl. dat onze Heere Jezus Christus hier niet een of ander lichtvaardig gebed geformuleerd heeft, maar dat Hij als 't ware Zich van Zichzelf heeft willen ontdoen. Immers Hij, Die de kracht Gods Zijns Vaders is waarop heel de wereld rust, heeft niettemin, aangezien Hij Zich zwak mensch toonen moest, onzen plaatsvervanger en dáárgesteld voor ons, doen zien, toen Hij zoo voor een tweede maal het gebed ging doen, dat Hij niet een soort vertooning maakte (zooals vele onheilige lieden zich verbeelden, dat Jezus Christus, toen Hij verschenen is, niets heeft geleden), maar dat het geschied is, opdat wij zouden onderricht worden, dat wij Gods hand en Zijn vloek niet kunnen ontkomen dan langs dezen weg.

Nu wordt ons hier (gelijk vanmorgen) geopenbaard, dat onze Heere Jezus tot het uiterste toe benauwd is geweest, omdat nl. de last, dien Hij op Zich genomen had, ondragelijk was, als niet de onverwinnlijke kracht van Gods Geest in Hem gewerkt had. Men moet niet meenen, dat het overbodig spreken geweest is, toen Hij deze zelfde woorden herhaald heeft. Want, wat op een andere plaats staat, dat wij niet, als wij God bidden, een veelheid van woorden moeten gebruiken zooals degenen, die meenen met hun hakkelen

veel meer te verkrijgen, brengt niet mee, dat wij in onze gebeden niet volharden zullen. Dat staat daar om de geveinsdheid en de bijgeloovigheid te bestraffen van degenen, die meenen, dat zij, door God bij wijze van spreken de ooren te breken, Hem wat wijs maken kunnen en Hem overhalen tot wat zij zouden willen — een dwaasheid die, gelijk wij zien, in de wereld geheerscht heeft. En hoevelen zijn er ook nog niet onder ons, die deze tooverij aanwenden; al zeggen zij niet meer hun Ave Maria op, toch dunkt het hun, dat zij met hun Onze Vader op te zeggen, heel wat gewonnen hebben en dat God al hun woorden zal tellen, die zij zoo al biddende hebben gebrabbeld. Dat noem ik nu rechtstreeks tooverij, want zij ontwijden schandelijk het gebed, dat ons door onzen Heere Jezus Christus gegeven is, waarin Hij ons als in een korte hoofdsom samengevat heeft alwat wij God kunnen vragen en wat ons geoorloofd is te begeeren.

Maar intusschen verhindert dat niet, dat iemand, als hij door angst benauwd wordt, dikwijls weerkeert tot God, en wanneer hij enkele zuchten zal hebben voorgebracht, dadelijk daarna opnieuw begint. Wanneer wij dan daartoe komen zonder eerezucht en vertoon en verder niet denken iets door ons gestamel te hebben verkregen, maar de heftige zielsontroering dringt ons, zie, dan hebben we een echte volharding naar het voorbeeld van onzen Heere Jezus Christus.

Nu moeten wij op dit punt, dat we hebben aangestipt, letten, nl. dat het voornaamste van al onze beden is, dat God zóó over ons moge heerschen, dat er een vredige eenstemmigheid is om ons te voegen naar Zijn goeden wil; dat, zeg ik, hebben wij noodig. Ziet onzen Heere Jezus Christus, hoewel al Zijne genegenheden zuiver, heilig en in overeenstemming met gerechtigheid waren, toch heeft Hij, aangezien Hij natuurlijk mensch was, moeten strijden tegen den angst en de droefheid die Hem kon aangrijpen, en Zich daarbij gevangen moeten houden onder de gehoorzaamheid aan God Zijn Vader. Wat zal het dan met ons zijn, die slechts alle boosheid en weerstrevigheid hebben en zóó verdorven zijn, dat wij onze zinnen op niets, wat dan ook, kunnen zetten, of God wordt meteen daarin beleedigd? Waar het alzoo is, moeten wij bij ons bidden tot God leeren, ons zoo in toom te houden, dat niemand zichzelf een zoodanige vrijheid geve, dat men gewoonlijk zijn eigen begeerten volgt, maar dat wij weten, dat wij goede vorderingen zullen gemaakt hebben, wanneer wij ons gevangen kunnen houden, opdat God alle meesterschap over ons heeft.

Er staat nog een heel opmerkelijke uitdrukking, als onze Heere Jezus zegt tot Zijn discipelen: Waakt en bidt opdat gij niet in verzoeking komt, want al is de Geest gewillig, het vleesch is zwak. Hij heeft dus hier aangewezen, wat de voornaamste prikkel is, die ons moet aansporen om God te bidden, nl. dat wij strijden moeten, dat onze vijanden dichtbij zijn en dat zij sterk zijn, en dat wij ze niet kunnen weerstaan, tenzij bijgestaan door hulp van Boven en God voor ons streed. Nu weten wij, dat, wanneer een mensch zich veilig voelt, hij slechts vraagt zijn gemak te houden en in te slapen; want wij hebben niet graag met zorg of droefgeestigheid te maken, als de nood er ons niet toe dringt. Weliswaar is het een weldaad van de hoogste orde rust te hebben, als men daarbij maar niet afstompt. Daarom moet wel de nood ons benauwen, zullen we waakzaam zijn. Onze Heere Jezus houdt dus niet zonder reden ons voor, dat wij veel bekommring moeten doorstaan. Want wat Hij een keer tot Zijn discipelen gezegd heeft, geldt ons allen in 't algemeen, aangezien wij in ons leven altijd gereed moeten zijn om vele verzoeking te ontvangen. Want de duivel is onze bestendige vijand, als wij leden zijn van onzen Heere Jezus Christus. Dan zal er open oorlog zijn zonder einde en zonder ophouden.

En laten we nu zien, met welken vijand wij te doen hebben; het is niet een enkele, maar hun getal is oneindig. Meer nog, de duivel heeft zoovele en nog meer middelen om ons te gronde te richten; nu eens bindt hij openlijk den strijd aan, dan weer werkt hij ondergronds, en door list zal hij ons honderdduizendmaal verrast hebben, voordat we er aan gedacht hebben. Ook wanneer er slechts bestond, wat Paulus zegt, dat onze vijanden machten zijn die heerschen in de lucht boven ons hoofd en wij hier als ellendige aardwormen zijn die niets doen dan op den grond te kruipen, zoo moet dat ons zeer verontrusten. Zoo brengt Petrus deze reden naar voren, dat onze vijand is als een leeuw die brult en prool zoekt en nooit rust heeft. Dat hebben we dus in oogenschouw te nemen bij hetgeen onze Heere Jezus zegt, dat wij op onze hoede moeten zijn om niet in verzoeking te komen. Verder, ook al zijn we waakzaam en houden goed wacht, toch ontkomen wij er niet aan, dat de duivel zich tegen ons verheft en dat wij op vele en onderscheiden wijzen door hem aangevallen worden. Wij kunnen dus niet de slagen van op een afstand afweren, maar alvorens in het gevecht te gaan, moeten wij ons wel wachten, dat wij niet in verzoeking gestort worden.

Verstaan we dan, hoewel de geloovigen en kinderen Gods verlangen rust te hebben, dat zij desniettemin niet mogen begeeren hier op hun gemak te zijn, maar dat het hun genoeg zij, dat God Zijn kracht in hunne zwakheid volbrengt, zooals ook Paulus zegt, dat hij dien weg langs moest. Dit is, zeg ik, de positie van alle kinderen Gods, in deze wereld te strijden, omdat zij God niet kunnen dienen zonder tegenspraak te ontmoeten. Maar al zijn zij zwak, al kunnen zij gehinderd, ja dikwijls nedergeworpen worden, laten zij daarmee tevreden zijn, dat zij door Gods hand worden geholpen en bijgestaan, en laten ze altijd steunen op deze belofte, dat ons geloof over heel de wereld de overwinning zal behalen. Intusschen wordt ons ook het middel voor oogen gesteld, nl. dat wij strijden. Weliswaar zal Satan niet aflaten iederkeer weer te beginnen met ons aan te vallen, maar Jezus Christus beveelt ook, dat men zal waken. Eindelijk toont Hij aan, dat zij die zich verheffen op hun kracht, honderdduizendmaal door Satan zullen worden overwonnen, eerder dan ooit een enkele overwinning te behalen. Wat is hier dus noodig? Dat wij, in alle ootmoedigheid belijgend dat wij niets kunnen, tot onzen God gaan.

Dat zijn dus onze ware wapenen, dat neemt van ons alle vrees en schrik weg, dat kan ons verzekeren en doen besluiten, dat wij tot den einde toe behouden en wel zullen volharden, wanneer we nl. God aanroepen. Zoo zegt Salomo ook, dat Zijn Naam een onverwinnlijke vesting is en dat de rechtvaardige daarin zijn goede en veilige schuilplaats zal hebben. En het wordt ook gezegd door den profeet Joël, dat, al gaat de wereld onderstboven, toch een iegelijk die den Naam des Heeren zal aanroepen, behouden zal worden. En dat wordt nadrukkelijk toegepast op het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus, opdat wij heelemaal overtuigd zullen zijn, al wordt onze zaligheid geschokt en zien wij schier duizend gevaren, dat God ons in Zijn hoede zal hebben en dat wij zullen gewaarworden, dat Zijn kracht ons altijd nabij is en tot onze hulp gereed, mits wij Hem zoeken met smeekingen en gebeden. Dat is het in hoofdzaak, wat we moeten onthouden.

Opdat wij nu te beter in deze leer bevestigd mogen worden, moeten wij er op letten, dat onze Heere Jezus in Zijn bidden niet slechts voor Zichzelf en te Zijnen dienste God heeft aangeroepen, maar dat Hij al onze verzoeken en beden zóó gewijd heeft, dat zij heilig zijn en God ze goedkeurt en ze voor aangenaam houdt. Zoo zegt Hij ook in Joh. 17, dat Hij Zich heiligt, opdat wij allen in Hem geheiligt

worden. Evenzoo moeten wij besluiten, dat Hij gebeden heeft, opdat Zijn gebed heden nog gelde en haar kracht behoude en dat wij door middel daarvan allen verhoord worden.

En deze rede is zeer te waardeeren, wanneer Hij er aan toevoegt, dat de Geest gewillig, maar het vleesch zwak is. Want daarmee wordt aangewezen, dat allen het middel noodig hebben, hetwelk Hij hier aan Zijn discipelen voorschrijft. Want velen denken alles gewonnen te hebben, wanneer zij een of andere goede stemming hebben, en dat maakt hen onachtzaam; daarna komt er zoo'n traagheid en koelheid, dat zij van God afwijken en Zijn hulp versmaden. En dat is ook de oorzaak, dat God Zich vaak terugtrekt, dat Hij Zijn kracht verbergt. Want er is wel reden, dat de menschen, die te zeer op zichzelf vertrouwen, zich teleurgesteld vinden en dat God den spot drijft met hun aanmatiging en dwaze inbeelding. Opdat dus grooten en kleinen bekennen, dat zij de hulp van God niet kunnen missen en dat, welke genadegaven zij mogen ontvangen hebben, God in hen altijd moet voortzetten wat in hen gelegd is, en zelfs het vermeerderen moet, opdat zij versterkt mogen worden, staat hier, dat de Geest gewillig is enz. d.w.z. dat ook als wij in ons een goede gezindheid gevoelen en God ons reeds op weg gebracht heeft, en ons de hand heeft gereikt, wij toch ondervinden moeten, dat Hij ons waarlijk door Zijnen Heiligen Geest bestuurt. Hoewel wij dus dat alles hebben, toch moeten wij geenszins traag zijn om te bidden. En waarom? Letten wij er eens op, of in ons niet dan Geest is. Het is zeker, dat wij veel overblijfselen van zwakheden zullen vinden, en hoewel God reeds zóó gewerkt heeft, dat wij stof hebben om Hem dankzegging te brengen en Zijn goedheid groot te maken, toch is er nog reden om het hoofd te buigen en te beseffen, dat, als Hij ons verliet, wij weldra, ik zeg niet verzwakt maar heelemaal machteloos zullen zijn.

Kortom, onze Heere Jezus heeft hier willen aantoonen, dat ook zij, die de meest volmaakten zijn, de meest gevorderden en in wie God de genaden en krachten Zijns Heiligen Geestes heeft ten toon gespreid, zich nog moeten verootmoedigen en in vreeze en bekommering moeten wandelen en God elk uur moeten aanroepen, wetend dat het niet genoeg is dat Hij is begonnen, als Hij het niet voleindigt; en dat alle goed van Hem moet komen, en dat, wanneer Hij het goede willen heeft gegeven, Hij tevens daaraan de uitvoering moet toevoegen, aangezien de volharding de meest buitengewone en

zeldzame gave is die er bestaat. Daartoe dan heeft onze Heere Jezus ons willen vermanen.

Als dan degenen, die geestelijk kunnen genoemd worden, d.w.z. die een brandenden ijver hebben om God te dienen, die heelemaal gewend zijn tot God de toevlucht te nemen, die geoefend zijn in smeekingen en gebeden, nog zoo zwak zijn, dat er slechts een minuut noodig is om hen neer te storten, wat zal het dan zijn met hen, die nog zoo aardisch zijn en zoo traag, dat zij de beenen niet kunnen meekrijgen en nauwelijks één goede beweging of een enkele gedachte hebben? Hoe noodig is het, dat diegenen zich inspannen voor den prijs? Zoo dan, dat een ieder van ons zich onderzoekte, en wij zullen bevinden, dat wij zoo laks en zoo bot zijn wanneer het aankomt op het bidden tot God, dat er soms meer ceremonie dan zielsaandoening is. Laten wij dan, dat ziende, leeren ons zelf te mishagen over zulk een zonde en zulk een laksheid; verfoeien we zelf een zoodanige verdorvenheid, en spannen we ons in om God aan te roepen en onzen geest omhoog te heffen en te zoeken het geneesmiddel dat ons hier wordt aangeboden. Dat is het dan in hoofdzaak, wat we hebben te onthouden.

Wanneer nu gezegd wordt, dat de discipelen voor de derde maal zijn ingeslapen, hoewel zij zoo krachtig aangepord zijn, laat ons dan (behalve wat wij vanmorgen aangeroord hebben, nl. dat wij er goed op zien moeten, dat Jezus Christus om ons heil te volmaken geen metgezel heeft gezocht) ook beschouwen, welke onze traagheid is. Want het staat vast, dat wij niet bekwamer zijn, dan die drie zijn geweest, van wie hier melding gemaakt wordt. Zij toch waren de uitnemendsten uit den kring, degenen die Jezus geëteekend had als juist het puik der twaalf, die het Evangelie over heel de wereld moesten bekend maken. Al was er dus reeds een zoo goed begin, toch zien wij, hoe zij te kort schieten. Maar dit is, opdat wij volstrekt de toevlucht zullen nemen tot den Zoon van God en in Hem zoeken al wat ons ontbreekt, en dat wij den moed niet verliezen, wanneer wij zoo'n zwakheid in ons zullen gewaarworden. Weliswaar moet het voorbeeld der apostelen ons geen aanleiding tot zelfbehagen geven (zooals velen zullen zeggen, dat zij wel wat kunnen slapen, omdat Petrus en Johannes en Jakobus het ook gedaan hebben), maar ons mishagend over onze zonden moeten we weten, dat onze Heere Jezus Christus gereed staat om ons aan te nemen, mits wij tot Hem komen.

Verder is er altijd deze speciale reden, waarop we vanmorgen

gewezen hebben, dat al wat van de menschen is, moest bezwijken, opdat men zou verstaan, dat de voleinding onzer zaligheid in Hem is, Die ons van God tot Middelaar besteld is. Wij moeten ook opmerken, dat wanneer wij dicht bij onzen Heere Jezus Christus zijn, wij dan nog te meer waakzaam moeten zijn. Want de wereldlingen en degenen die God heelemaal heeft moeten afsnijden als verrotte leden en die Hij loslaat, hebben geen zwaren strijd, want de duivel heerscht reeds over hen. Daarom kunnen zij op hun gemak slapen. Maar naarmate onze Heere Jezus ons de genade bewijst ons tot Zich te roepen en ons vertrouwelijk te naderen, wordt door Satan ook de strijd begonnen, omdat hij ons zou willen aftrekken van de gehoorzaamheid aan den Zoon van God. Wanneer (zeg ik) hij ziet, dat wij op den goeden weg zijn, dan hebben we te ruwer aanvallen te verduren. En zoo houde een iegelijk zich gereed, verstaande waartoe hij van God geroepen is en wat Zijn opdracht is. Dit is het dan in hoofdzaak, wat we hebben te onthouden.

Wanneer er verder staat **S l a a p t e n r u s t , h e t i s t i j d**, dat is om als 't ware te verklaren, dat zij weldra overrompeld zouden zijn, als God niet over hen waakte. Intusschen bestraft Hij hen, zeggende: Hoe? Ziet, waar gij aan toe zijt, want de duivel is er die al zijn pogingen aanwendt tot verderf van het menschelijk geslacht, en in Mijn persoon moet het Koninkrijk Gods herwonnen worden of wel gaan alle schepselen verloren — en toch zijt gij hier ingeslapen. Nu, deze vermaning heeft voor dat tijdsgewricht weinig geholpen, maar mettertijd hebben de discipelen verstaan, dat zij wel al den lof der zaligheid aan God moesten toebrengen, gezien hunne ondankbaarheid, die in een zoo lompe loomheid aan het licht was gekomen. En zoo worden wij nu vermaand (zooals ik al besproken heb) dat Gods Zoon Zich wel moest toonen als onze Verlosser, Hij alleen en zonder hulp. En laten wij verder meteen leeren, dat God noodig over ons moet waken, juist als wij slapen. Want hoeveel keeren zal het gebeuren, dat de duivel ons honderdduizendmaal zou hebben overweldigd, en welk middel bezitten wij intusschen om hem te weerstaan dan dat God medelijden met ons heeft, al ziet Hij ons daar haast afgestompt. Nu mag dat ons geen aanleiding geven om af te dwalen en gebeden en smeekingen te verzaken. Maar toch moeten wij altijd dit psalmwoord onthouden: De Wachter Israëls slaapt niet, ja wat meer is, Hij sluimert niet. Zoo moeten wij onzerzijds waakzaam zijn, gelijk we reeds de vermaning, die dienaangaande ons gegeven werd, hebben beschouwd.

Maar we moeten ook verstaan, dat, hoe waakzaam wij ook zijn, God toch goede wacht houden moet, of anders zouden onze vijanden spoedig alles tegen ons gewonnen hebben.

Er volgt nu, dat Jezus Christus tot Zijne discipelen zegt: *L a a t o n s g a a n*, ziet, hij is nabij die Mij verraadt. Hij wil niet dat zij Hem gezelschap houden (zooals we al hebben uiteengezet) dan om te zien, hoe Hij Zich terwille van hen en van heel het menschelijk geslacht niet spaart. Want Hij heeft Zich aangeboden om al de slagen te ontvangen en hen ervan te bevrijden. Zoo moest dit woord vervuld worden, dat H i j n i e t s v a n w a t d e h e m e l s c h e V a d e r H e m g e g e v e n h a d e n a a n Z i j n d i e n s t e n b e s c h e r m i n g h a d t o e v e r t r o u w d, l i e t v e r l o r e n g a a n. Maar, daardoor doet Hij weten, dat Hij vrijwillig in den dood gaat, gelijk we dezen morgen behandeld hebben, dat de offerande der gehoorzaamheid voldoen moest om al onze weerspannigheden uit te wischen. Als Jezus Christus Zich niet vrijwillig had aangeboden om den toorn van God Zijn Vader te stillen, zou Zijn dood en lijden ons tot niets hebben gediend. Maar Hij gaat en toont dat Hij, gelijk Hij onze natuur aangenomen heeft om onze verlossing te volbrengen, ook, voor de hoofddaad gesteld, in Zijn ambt niet wilde tekort komen.

Wat het geschiedverhaal betreft, er staat, dat J u d a s e e n t e e k e n g e g e v e n h a d, dat hij, dien hij zou kussen, Jezus was en dat men hem zou grijpen, en dat hij, gekomen zijnde, Hem kust en tegen Hem zegt: *W e e s g e g r o e t, M e e s t e r*. Nu moeten we er op letten, dat dit een manier van groeten was, zooals men bij sommige volken elkaar omarmt en bij andere weer de hand toesteeft. De Joden hebben bij dit alles de gewoonte gehad elkander te kussen, zooals men in de Heilige Schrift dat ziet. Anders zou men het vreemd vinden, dat Judas, die eenigen tijd tevoren, maar dienzelfden nacht nog, het gezelschap van Jezus Christus verlaten had, terugkomt en Hem kust, alsof hij van een verre reis kwam. Maar hij past deze manier van doen toe, omdat hij daar komt als ware hij heelemaal verschrikt. Daarom ook staat er bij een anderen Evangelist, dat hij zegt: *Rabbi, Rabbi, wees gegroet*. Hij doet dus, alsof hij zeer bedroefd is, dat zijn Meester zoo aangevallen wordt, en wanneer hij zoo'n bende ziet die komt om Hem te overvallen, dan nadert hij en kust Jezus Christus, alsof hij

wilde zeggen: *O mijn Meester, men zoekt u, hier zijn uwe vijanden, die u omringen, zij zoeken u uit te roeien, gij zult uit het midden der menschen afgesneden worden, als zij eenmaal de hand aan u leggen*. Zoo geeft dan Judas een teeken van ontfermen en medelijden.

Nu staat er meteen, dat Jezus Christus hem verwijt: *V r i e n d, w a a r t o e z i j t g i j g e k o m e n?* Wat zooveel is als zeide Hij: *Schurk, die met Mij aan Mijn tafel geweest zijt, gij zijt als van Mijn lichaam geweest, toen wij als kinderen Gods vergaderd waren (want hoewel Ik uw Hoofd was, heb Ik toch u erkend als Mijn lidmaten), en toch komt gij Mij verraden, en dat nog wel met een kus*.

Daarbij moeten wij opmerken, dat de Zoon Gods dit merkteken heeft moeten ontvangen, opdat de Schrift te beter bevestigd worden zou en men zou erkennen, dat Hij het was, Dien God tot onzen Verlosser verkoren had. Want dat alles was afgeschaduwd in den persoon van David, die als een spiegel en beeld van Gods Zoon is geweest. Hij nu zegt, dat het niet de vreemden zijn geweest noch degenen die zich openlijk zijn vijanden verklaarden, die hem hebben gekweld en geplaagd; maar (zegt hij) hij die aan mijn tafel het brood at, heeft tegen mij door verraad de verzenen verheven, hij heeft mij misleid, hij heeft mij valschelijk verraden. Ja zelfs hij (zooals hij op een andere plaats zegt) die mij vergezelde om samen naar het Huis des Heeren te gaan. Alsof hij zeggen wilde, dat er niet slechts een vertrouwelijkheid en menschelijke vriendschap bestond, zooals er zijn zal tusschen hen die gemeenschappelijk leven, maar dat er heilige en aan Gods Naam toegewijde vriendschap was. Ziet dus, wat de Heilige Geest ons heeft willen aantoonen, nl. dat niets den Zoon Gods overkomen is dat niet tevoren was betuigd en is afgeschaduwd geworden, opdat wij temeer verzekerd mogen zijn, dat Hij het is, die van alle tijden af was aangesteld, aangezien Hij zulke en zoo onbedriegelijke kenmerken draagt.

Voorts zien wij aan den persoon van Judas, dat de Kerk Gods altijd aan veel verraad onderhevig zal zijn. Weliswaar is het al veel, Satan met heel zijn toerusting en alles wat we reeds hebben genoemd tot vijand te hebben en tevens ook hen, die openlijk tegen God strijden en slechts de verwarring der Kerk zoeken. Het is veel (zeg ik), dat wij tegen zulke vijanden hebben te strijden. Maar God wil nog in dit opzicht onze lijdzaamheid beproeven, dat er nl. in ons midden altijd binnenlandsche vijanden zijn, die vol zijn van verraad

en trouweloosheid. En hoewel die pest afschuwelijk is, zal toch de Kerk er nooit van gereinigd worden. Weliswaar moeten wij er tegen waken en moet een ieder trachten, voorzoover 't aan hem zal staan, zoo'n vuil en besmetting weg te krabben; maar wanneer wij dat alles zullen gedaan hebben, zal God nog willen, dat er altijd Judassen zullen zijn. Want naardien het in David afgeschaduwd is en het vervuld is in onzen Heere Jezus Christus, moeten wij (zooals Paulus er over spreekt) Hem gelijkvormig gemaakt worden, want Hij voert als 't ware het geslachtswapen van het Huis Gods, het eerstgeboorterecht hebbende onder alle geloovigen. Wij moeten dus deze omstandigheid met Hem gemeen hebben.

Maar, wij kunnen hier zien wat een verschrikt geweten is, als God daarin gebracht heeft den geest van verwarring, van krankzinnigheid of van domheid, gelijk Hij er meermalen over spreekt door Zijn profeten. Zie dan Judas, die ons het loon laat zien van degenen die willens en wetens tegen God strijden, dat zij zoo verbijsterd moeten worden, dat er noch verstand noch rede meer is, en dat zij intusschen toch trachten alles door geveinsdheid te verbergen, totdat God hen met geweld naar voren brengt en hen wegleidt naar hun laatste veroordeeling. Op het eerste gezicht lijkt het wel, dat deze twee dingen met elkaar strijden, dat een man als een woedende stier aanloopt tegen God, dat hij zoozeer vergeten heeft, dat hij niets zal vermogen met naar de zon te spuwen, dat hij toch tegen alle natuur wil ingaan, en desniettemin probeert zich met uitvluchten te dekken en denkt iets door zijn geveinsdheid te winnen. Men zal zeggen, dat die beide dingen tegenstrijdig zijn. Maar men vindt ze in Judas. Want hij had de hemelsche kracht van onzen Heere Jezus Christus ondervonden, hij had zooveel wonderen gezien en zijnerzijds ook gedaan, altijd dan in den naam van onzen Heere Jezus Christus. Hij heeft dus geweten, dat de Zoon van God alle heerschappij bezit over leven en over dood, en toch, hij verraadt Hem, en zegt, dat men Hem met zorg moet vasthouden, want anders zou Hij dadelijk ontsnappen. Ziedaar Judas dan, die heelemaal van verstand en rede ontbloot is, als krankzinnig is; met een kus en met deze vriendelijke woorden, waar hij zegt: Ach, mijn Meester, wil hij toch nog zijn uitvluchten houden, denkend dat hij op zoo'n manier vrij zal komen. Zie hoe Satan hen verblindt die hij in zijn strikken heeft.

Leeren wij dan allereerst ons te verootmoedigen, opdat niemand zich stoot tegen dezen steen, die te hard is, d.w.z. dat wij den oorlog

niet aandoen aan onzen Heere Jezus Christus. Wachten wij ons dus wel, ons te verheffen in die duivelsche razernij, dat wij tegen de waarheid strijden en schermutselen tegen ons geweten, zóó dat wij willens en wetens den toorn Gods uitdagen, alsof wij Hem willen tarten. Wachten wij ons daarvoor, en vleien wij intusschen ons niet zoo in onze geveinsdheid en in onze inbeeldingen, dat wij er ten slotte nog door bedrogen en misleid worden. Want wij zien, wat Judas overkomen is (zooals er in de geschiedenis over gehandeld wordt), hij heeft geen rechter noodig gehad om hem te veroordeelen, die heeft hem niet behoeven te dwingen om zich uit te spreken; maar hij heeft bekend, dat hij verkocht en verraden heeft onschuldig bloed. Evenwel heeft hij geen vergeving voor zijn misdrijf gevraagd, maar hij is in wanhoop zichzelf gaan verhangen en is daardoor opengebarsten. Denken wij er dan om, dat wij aan Satan geen toegang geven, zoodat hij ons de oogen uitsteekt, wanneer wij in onze zonden ingedommeld zijn, en meenen op die manier aan Gods hand te ontkomen; maar laten we al deze veinzerij wegdoen.

En voorts moeten wij weten, dat het ons wel bevolen is den Zoon Gods te kussen in Psalm 2 : 12. Maar dat is om Hem als onzen Koning eere te bewijzen, Hem die de souvereine heerschappij heeft over alle schepselen. Want dit woord Kussen houdt slechts een eerbied in en een plechtige betuiging dat wij van de Zijnen zijn, gelijk Hij zegt: Gij noemt Mij Meester, en gij doet wel. Maar laten we, wanneer we tot Hem komen, er om denken, dat wij Hem niet onzen Meester noemen met het puntje van de tong en intusschen Hem vijandig zijn, dat wij Hem niet een geveinsden eerbied bewijzen om tegen Hem achteruit te slaan en om tegen Hem de verzenen te verheffen; d.w.z. dat wij jegens Hem niet weerspannig en onhandelbaar zijn door onze trouweloosheid, maar betoonen, dat wij niets anders hebben gezocht dan in Zijn Kerk in stand te worden gehouden om onzen God te dienen. Dat we dan uit dit alles vermaning mogen ontvangen. Voorts, hoewel het woord van onzen Heere Jezus Christus niet dadelijk zijn werking jegens Judas heeft getoond, toch moest hij ten slotte uit kracht van dit woord zichzelf verhangen, zonder van elders veroordeeling af te wachten.

Ook deelt nog de heilige Johannes ons mee, hoe onze Heere Jezus metterdaad, hoewel Hij slechts een enkel woord jegens hen gebruikte, hen die Hem kwamen zoeken, heeft neergeworpen, zeggende: I k b e n h e t. Daar is een bende, gezonden door den stadhouder van het land Pilatus, daar zijn een macht lieden, saam-

gebracht door de Overpriesters; zij komen daar gewapend met stokken, degens en zwaarden; Jezus Christus is alleen als een lam dat men ter slachting leidt, zooals Jesaja zegt. En welk woord gebruikt Hij? Ik ben het. En allen slaan onderstboven, allen vallen oogenblikkelijk. En vanwaar komt deze val? Wij zien daarin, dat onze Heere Jezus, hoewel Hij voor een tijd zich vernederd heeft, ja heelemaal vernietigd, toch niet onderlaten heeft, als het Hem goeddacht, Zijn hemelsche kracht te behouden om al Zijne vijanden in de diepte te storten, als Hij gewild had. Maken we nu maar een vergelijking tusschen onzen tijd en wat toen heeft plaats gehad. Jezus Christus moest gebonden en gekneveld worden (zooals wij hierna zien zullen), Hij moest Zijn vijanden laten heerschen, want Satan had den vrijen teugel om hen tot alle woede en wreedheid aan te zetten. Dat is het, wat in Lukas staat: Dit is de macht der duisternis. Maar al zij dit zoo, toch moesten met Zijn zeggen: Ik ben het, de vijanden beschaamd worden.

En wat zal het dan zijn, wanneer Hij wederkomt in Majesteit met al Zijne engelen? wanneer Hij komen zal om Zijne voetbank te zetten op al degenen die Hem hebben tegengestaan? wanneer Hij komen zal met een schrikwekkend aangezicht en een onbegrijpelijken toorn? gelijk Paulus daarvan spreekt in II Thess. 1:8. Hoe zullen dan de goddeloozen en de verachters van Gods Majesteit en van het Woord van onzen Heere Jezus Christus kunnen staande blijven voor Zijn aangezicht, als Hij zóó Zijne vijanden heeft neergeworpen, toen Hij gereed stond om te lijden en heelemaal geen enkele verdediging wilde benutten? Zelfs niet, zeg ik, die van God Zijn Vader, gelijk Hij zegt, dat Hij vragen kon, dat een millioen engelen Hem werd gezonden; maar Hij heeft Zich daarvan onthouden. En toch heeft Hij wel willen bewijzen, dat Hij met een enkel woord alles kon nederwerpen wat Hem tegen was, indien Hij had gewild.

Daardoor worden wij nu onderricht, het Woord van onzen Heere Jezus te vreezen. Hoewel Hij hier niet op een zichtbare wijze in ons midden verkeert, toch, naardien het Evangelie op Zijn gezag gepredikt wordt en Hij zegt: die u hoort, hoort Mij, moeten wij leeren met allen eerbied aan te nemen wat ons in Zijn Naam gepredikt wordt en ons eraan onderwerpen. En wij zullen bevinden, dat dit Woord, dat zoo de gerechtsdienaren en allen die zoo tegen Hem gekomen waren, heeft doen nedervallen, ons eenig fundament en steun zal zijn. Want waar is al onze blijdschap, tenzij de Zoon van God ons verschijnt en wij zien dat Hij ons nabij is, en Hij

ons toont wie Hij is en waarom Hij door God Zijn Vader ons is gezonden? Zoo dan, in dit woord Ik ben het, dat wij leerden kennen, doe Hij, wanneer het onzen Heere Jezus Christus zal behagen Zich te openbaren gelijk Hij doet aan al Zijn geloovigen, ons weten, waarom Hij ons tot Zich roept, waarom Hij tot ons afgekomen is en waarom Hij in ons woont door de kracht Zijns Heiligen Geestes, en dat dit het is, waarin al ons welzijn en al onze rust bestaat. Maar als wij weerstrevig willen zijn en, gelijk vele onheilige lieden, het Woord Gods, waarop onze zaligheid moet gefundeerd zijn, verachten, dan kunnen wij er zeker van zijn, dat het een bliksem zijn zal om ons allen in de diepte der hel neer te storten. Vreezen we alzoo, en terwijl onze Heere Jezus ons de deur opent, en Hij op een andere manier tot ons zegt: Ik ben het, dan Hij gedaan heeft tot degenen die reeds Zijn verklaarde vijanden waren, moeten wij leeren tot Hem te komen.

Laat ons voorts ook leeren zóó in lijdzaamheid het verraad dat wij tegenwoordig in de Kerk aantreffen te dragen, dat het ons in ieder geval verfoeilijk is, zóó zeer, dat wij toonen, dat wij waarlijk den Zoon van God aanhangen, want Hij is ons Hoofd; en dan, dat wij Zijn waarheid hebben, en dat wij zóó met elkander omgaan mogen, dat wij in ware eendracht en broederschap saam verbonden worden. Dat hebben wij te onthouden.

Maar al zij dit zoo, als hoofdpunt, dat wij ter onderwijzing ontleenen moeten aan dit schriftgedeelte, moeten wij nemen, dat Gods Zoon Zich in alles en overal gehoorzaam betoond heeft om onze weerspannigheden te verzoenen. Het is waar (zooals ik gezegd heb), dat al de leden van Zijn lichaam Zich moeten gedragen naar Zijn voorbeeld; daar is wel reden voor, omdat Hij Die alle meesterschap en meerderheid heeft, Zich zóó vernederd heeft, opdat wij bereid zijn onzen God te gehoorzamen in leven en in sterven. Maar toch moeten we weten, dat de gehoorzaamheid van onzen Heere Jezus Christus in dit opzicht bizonder is, nl. uit oorzaak van de vrucht en de werking die er uit voortgekomen is. De Apostelen hebben wel den dood van Jezus Christus tot voorbeeld genomen, want zij zijn, naar het van noode was, bekrachtigd geworden, als zij hebben moeten strijden voor het getuigenis van het Evangelie; zij zijn toen niet ingeslapen; wij zien, welk een waakzaamheid bij hen was en dat zij vaardig zijn geweest om hun roeping te volgen, en zelfs geen vrees hebben gehad noch voor martelingen noch voor den dood, waartoe zij zich zouden hebben aangeboden, wanneer God hen er toe geroepen had ter

wille van de glorie Zijns Naams en de belijdenis van Jezus Christus. Maar intusschen hebben zij er zich hoofdzakelijk op toegelegd te bewijzen, dat wij door de uitstorting van het bloed van onzen Zaligmaker worden gewasschen en gereinigd van al onze vlekken, dat Hij de volledige betaling heeft gedaan aan God Zijn Vader voor al onze schulden, waartoe wij verplicht waren, dat Hij ons volkomen gerechtigheid heeft verworven.

Verstaan wij dus het onderscheid, dat er is tusschen het Hoofd en de leden, en leeren wij, hoewel wij van nature geneigd zijn tot alle kwaad en, hoewel God ons voor een deel vernieuwd heeft, nog ons vleesch niet ophoudt God tegen te spreken — dat wij toch uit kracht van de gehoorzaamheid die wij aanschouwen bij onzen Heere Jezus Christus, niet ophouden onzen God welgevallig te zijn. En al doen wij nog niet het goede dat wij willen, maar drijft dikwijls het kwade ons nog voort, en zijn er vele struikelingen of wel is er te veel traagheid, laten we zien, wat Gods Zoon geleden heeft om al onze zonden weer goed te maken; laten wij beschouwen, dat Hij zóó heeft gestreden, dat er in Hem geen tegenspreken geweest is, toen men Hem onze misdaden en zonden toegerekend heeft — zooals dat meer in den breede vanmorgen uitgewerkt is.

Wanneer wij dus zien, hoe onze Heere Jezus in alles en overal heeft genoeggedaan, zoo mogen wij heden, hoewel wij, na alle moeite te hebben gedaan om God te gehoorzamen, niet aan het eind kunnen komen maar altijd de vleugels laten hangen, toch weten, dat wij niet zullen ophouden Gode aangenaam te zijn, en dat onze onvolmaaktheden altijd zóó zullen uitgedelgd worden door de gehoorzaamheid van onzen Heere Jezus Christus, dat zij voor God niet in rekening zullen worden gebracht. En voorts, dat een ieder naar de mate van zijn geloof en de genade die hij heeft ontvangen, zich inspanne te strijden, totdat wij komen in de hemelsche rust. En waar wij zien, dat onze zwakheden nog zoo groot zijn, en overtuigd zijn dat wij zelf niet in staat zijn tot een enkele goede gedachte en dat wij na struikeling niet zullen kunnen opstaan, als God ons niet de hand toestak en ons elke minuut sterkte — dat wij er om denken Hem te bidden, dat Hij in ons de genadegaven Zijns Heiligen Geestes vermeerdere, gelijk Hij daarvan de toezegging gedaan heeft, en ons tot ons Hoofd en aanvoerder Jezus Christus voorstelt, opdat wij achter Hem aan kunnen komen tot de overwinning die Hij ons verworven heeft, waarvan wij reeds de vrucht merken en dan in volmaaktheid zullen smaken.

Matth. 26:51-66

En zie, een van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des Hoogepriesters, hieuw zijn oor af.

Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw zwaard weder in zijne plaats; want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan. Of meent gij, dat Ik Mijnen Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?

Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen, dat het alzoo geschieden moet?

Ter zelfder ure sprak Jezus tot de scharen: Gij zijt uitgegaan als tegen eenen moordenaar, met zwaarden en stokken, om Mij te vangen; dagelijks zat Ik bij u, leerende in den tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen;

doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen vluchtten al de discipelen, Hem verlatende.

Die nu Jezus gevangen hadden, leidden Hem henen tot Kajafas, den Hoogepriester, alwaar de Schriftgeleerden en ouderlingen vergaderd waren.

Een Petrus volgde Hem van verre...¹⁾.

Als wij op het eerste gezicht volgens ons natuurlijk verstand wilden oordeelen over de gevangenneming van onzen Heere Jezus Christus, zouden wij er door in de war kunnen raken, dat Hij geen tegenstand geboden heeft. Dat scheen niet overeen te komen met Zijne majesteit, dat Hij zoo'n smaad en schande geleden heeft zonder het te verhinderen. Anderzijds zouden we Petrus prijzen, omdat hij zich in levensgevaar begeven heeft. Want hij ziet daar een groote menigte vijanden, hij was alleen en in den wapenhandel

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 859—874.